

Diskusní text č. 4:

Smart City a Smart Village aneb dvě cesty k chytrému rozvoji

Autor: doc. Ing. Petr Hlaváček, Ph.D.

Téma / komponenta: ZPO3 „Rozvoj spolupráce veřejné správy“

Datum: 20. 3. 2026

Smart City a Smart Village aneb dvě cesty k chytrému rozvoji

Digitalizace, klimatická změna, stárnutí populace nebo nové zdroje energie jsou aktuální procesy, které se dnes nevyhýbají žádnému území, velkoměstu nebo malé obci. Přístup, jak je na ně nutné reagovat v urbánním a venkovském regionu, se ale liší. V posledních letech se proto rozvíjejí koncepty Smart City (v Česku aplikovaná v [Konceptci Smart Cities](#), MMR, 2021) a Smart Village (např. [Metodika chytrého venkova](#), Hlaváček a kol., 2021), resp. Chytrý venkov, který chce zajistit kvalitní, udržitelný život na daném území.

Chytrý přístup k venkovu také nevzniká jako jednodušší forma Smart City, neboť chytrý venkov vychází z jiných charakteristik prostředí venkova, vyznačujícího se čistějším životním prostředím nebo větší mírou environmentální udržitelnosti a soběstačnosti. Města se naopak potýkají s vysokým dopravním zatížením daným růstem městského regionu, zatímco na venkově je spíše problémem úbytek obyvatel a chybějící služby. Vzhledem k větší složitosti urbánního prostředí jsou v něm proto častěji vybírána technologicky orientovaná řešení. Venkov si však nemůže dovolit pouze kopírovat městské strategie; řešené problémy a výzvy jsou v řadě případů jiné, často méně viditelné, ale o to pro venkovské obce podstatnější.

Technologie není cíl, ale prostředek

Ve městech je zpravidla typické, že rozvoj Smart City je koordinován odbornými týmy a strategiemi, neboť města jako složité systémy spíše vyžadují náročné řešení. O to větší význam pro chytrý venkov představuje jeho sociální kapitál: lidé se znají, pomáhají si, jsou schopni domluvit se. To dává vzniknout více participativním, komunitním a někdy i experimentálním řešením.

A právě zde koncept Smart Village nachází svou identitu, například v podpoře místních akčních skupin a komunit, znajících své prostředí, v aktivizaci lidí, v sociálních inovacích, které jsou někdy i účinnější než technologické řešení. Smart City má často k dispozici robustní ICT infrastrukturu schopnou pracovat s velkými daty v reálném čase, automatizovat služby nebo předvídat potřeby obyvatel. Na venkově však často není otázkou, jak něco řídit efektivněji, ale jak dané služby místní občanům zprostředkovat.

Mobilita a energie spojuje

V zajištění mobility se také ukazuje specifikace chytrého venkova. Vznikají modely služeb, které reagují na reálné potřeby lidí, jsou více nepravidelné a málo kvantitativní – na rozdíl od potřeb v městských regionech. Řešením jsou pak různé formy sdílené mobility.

Velká města řeší energetiku jako síťovou záležitost: jak snížit ztráty, zvýšit efektivitu, řídit spotřebu. Ale co když obec chce být méně závislá? Solární panely na obecních budovách, bioplynové stanice a komunitní energetické iniciativy jsou projekty, které zvyšují její nezávislost na vnějších energetických zdrojích. Přínos pro obce je nejen technický, ale i ekonomický a společenský.

Vstříc chytrým regionům?

Otázka nestojí v hledání protikladů a podobností mezi konceptem Smart City a Smart Village, ale v jejich propojení na základě specifik, potřeb a příležitostí. Určitá míra jejich integrace totiž přinese synergické efekty a nové rozvojové příležitosti. Pak hovoříme o prostoru, kde spolupracují města a malé obce sdílející data, infrastrukturu a některé společné strategie. Závěrem lze poznamenat, že chytré řešení začíná tam, kde rozumíme svému území, ať už je to náměstí ve městě nebo náves v malé vesnici.

Zdroje:

Hlaváček a kol. (2021). Metodika chytrého venkova. Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Online: <https://www.obcepro.cz/attachments/inventions/1811653637480.pdf>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2021). Koncepte Smart Cities: odolnost prostřednictvím SMART řešení pro obce, města a regiony. Online <https://www.budtesmart.cz/koncepce-smart-cities>